

ikke kan vare saa længe, desuden er allerede udgivet en anseelig Summa for en Nye Tomt at bygge paa og en mængde Steen og Kalk indkjøbt, samt gjort aftale med Mestere og Svenne at begynde med arbeidet til foraaet, med videre:

Saa give Vi hermed Eder tilkjende, at vi efter slige Omstændigheder allernaadigst have fundet for godt, at det skal have sit forblivende ved anførte Vores til Eder under 21de April 1774 er-gagne Befaling i henseende til Skolens Bygning af Steen, dog at det skeer med muelig Menage, og uden noget Astronomisk Taarn, derved at opføre, samt at det dertil ved bemeldte Reso-lution bevilgede ny overskrides men i øvrigt ville Vi at det ved Fundatzen, Thomas Angells Testament og Codiciller skal have sit Forblivende. Derefter I Eder allerunderdanigst have at rette &c —.

Skrevet paa Vort Slot Christians-Borg udi Vores Kongl. Re-sidents Stad Kjøbenhavn den 21. January 1778.

Under vor Kongelige Haand og Signet

Christian Rex,
(L. S.).

O. Thott.

Luxdorff. P. Aagaard.

STIFTSPROVST JONAS ANGELL,

en ældre Broder af Stiftamtmand E. M. Angell og Søn af Kjøb-mand i Trondhjem Lorens Angell (født 1712, død 1784), var Fætter til Thomas Angell og er født 16. Marts 1742, dep. fra Trondhjems Skole 1760, blev 1765 pers. Kapl. hos den resid. Kapel. til Domkirken, Bang, hvem han succederede 1771, Sog-nepræst sammesteds 1798. Blev ved Willes Død 1808 Stifts-provst. Resignerede 1828 og døde i Decbr. samme Aar. Boede i en lang Aarrække i egen Gaard ved Bybroen, hvor han ogsaa døde.

Den bekjendte Smith siger om Angell, dengang resid. Kapl. «at han er en ærlig Mand, har just ikke udmærket Lærdom, men præker dogmatisk, ordentlig og til Opbyggelse». Smith fraraa-der at han befordres «da han er en rig Mand». «Hans Prækener ere ikke meget yndede da han ei kan styre sin sterke Stemme, men jeg finder, at man maaske bedømmer ham for strengt.

Se Mindevers af Provst Arentz 1828, Addr. No. 102.

Domsogns Skole blev efter Medvirken af Biskop Bang og vor Angell her, i 1770 oprettet. Havde 1805 2 Lærere med resp. 135 og 115 Rdlr. Løn. Børnenes Antal 140. Havde en Lærerinde. Skolen var da i fortrinlig Stand.

STIFTSPROVST LORENTS ANGELL,

ældste Søn af Stiftsprovst Jonas Angell, er født 11. August 1778 i Trondhjem, dimitt. fra T.hjems Skole 1795 af Rektor Monrad, 1799 theol. Kandidat med laud. Efter Hjemkomsten begyndte han først som Informator hos Ludvig Must, 1804 Aftensangspræst og Rektor ved Skolen i Tønsberg, 1813 Sognepræst til Qvernes, 1827 Sognepræst til Melhus, 1828 resid. Kappelan til Domkir-ken, Stiftsprovst 1845, tog sin Afsked 1860 og døde 5. August s. A. Var Repræsentant for Christiansund og Molde paa det over-ordentlige Storting 1814. Blev for Aaret 1833 valgt til Stor-thingsmand for Trondhjems By, men fritoges efter Lægeattest.

Pavels nævner Angell et Par Gange fra hiin Tid. Da der var Spørmaal om Kongens Dispositionsret over Armeen, «taledede Angell med utilbørlig Bitterhed mod de Svenske, og syntes at glemme, at Amnesti fra begge Sider er en nødvendig Betingelse for virkelig Forening.» I sin Karakteristik af 1814 Aars Stor-thingsmænd faar Angell saadant Skudsmaal.

«Præsten Angell vøterede bestandig med Oppositionen, og udlod sig den ene Gang, jeg hørte ham tale, med utidig Bitter-hed mod de Svenske».

Paa det overordentlige Storting 1814 foreslog Ræder en Takadresse til Statsraadet fordi det havde hævdet Lovene ved at sætte enkelte militære Personer under Tiltale. Dette Forslag understøttedes af Præsten Angell, der erklærede det for det eneste Middel til at aftvætte den Skjændsel, som maaske kunde hvile over Nationen, at den selv med Bestemthed fordrer den strengeste Undersøgelse af de sildigere Begivenheder og de Aarsager, der fremskyndte det uheldige Udfald — — for at hædre de Værdi-ges Forhold og betegne de Uværdige med fortjent Skam og Skjændsel o. s. v.

Angell (tilligemed Sodemann, Schultz og Ræder) stemte

imod Kongens frie Raadighed over Tropperne (52 mod 26).

Angell købte og beboede Gaard efter Proc. Iversen, nedenfor Frue Kirke, Nordre Gade, (nu J. M. Holst). Nordre Gade No. 8).

Overnævnte Forslag i Storthinget, dat. 15. Novbr. 1814, lyder saaledes:

«Jeg giver mig herved den Frihed at foreslaa: At Hs. Maj. Kongen maa, forinden dette overordentlige Storthing opløses, underd. ansøge om, at de skarpeste Undersøgelser, med Hensyn til de Uordener, som foregik under sidste Feldtog, maatte efter Hs. naadigste Befaling vorde foretagne, paa det at de Skyldige kunne blive vedbørligen og overenst. med Lovens Bud afstraffede.»

Gift med Magdalene Marie Angell, fød Knudtzon, Guldbryl-lup 16. August 1854, holdtes hos Sønnen Auditør Angell paa Sindsager, feirede sit Embedsjubilæum 11. Mai 1854, 1829 optaget som Medlem af Vid. Selskab, 1833 valgt til Vicepræs. Blev gjenvalgt som saadan 1838, men frasagde sig Valget. Enken døde 22/4 72, 86 Aar gl.

Havde 2 Døttre hvoraf den ældste omkring 1830 blev gift med Kbmd. Dahl i Christiansund. Den anden i 40 Aarene med Lieut. Conradi, (1840 Medlem af Harmonien). Denne Conradi forflyttede senere som Capitain til Ørkedalen hvor han døde, omkring 1860.

HENRIK AUGUST ANGELL,

anden Søn af Stiftsprovst Jonas Angell, er fød 5. Mai 1788, blev Student fra Trondhjems Skole 1804, 1809 Lærer ved det militære Institut i Trondhjem samt ved Realskolen, 1814 Vicepastor i Strinden og 1840 Sognepræst til Vor Frue Kirke efter Støren.

Gift 1815 med Joh. M. Lysholms Datter Anna Katarina. Han døde 6. April 1861. Konen i 1863. Udgiven: «Ledetraad ved mundtlig Undervisning i det danske Sprogs Retskrivning for Trøndere, 1813». Desuden: «Samlinger om T.hjems milde Stiftelser» m. m. 1829 optaget som Medlem af Vid. Selskab. Eiede og beboede sin Fars Gaard ved Bybroen. Ligesaa Gaarden Thyholt der ved andenslags Jordbrug for en væsentlig Del forstyrrede hans Finantzer.

SOGNEPRÆST THEODOR GOTLIEB AUGUST ANGELL,
Søn af Stiftspr. Lorents Angell, fød 29. Feb. 1824; Student fra T.hjems Skole 1841 og theol. Kand. 1845; 1849 pers. Kapell. hos Faderen og Lærer paa Trondhjems Realskole. 1860 Sognepræst til Klæbo, 1870 ansat som Præst i Drammen. Gift 11. Mai 1853 med Marie Magd. Thaulow (fød 3/3 31). 1874 forflyttet som Sognepræst til Laurvig. I 1884 forflyttet til Trondhjem som Stiftsprovst.

Stiftsprovsten døde 9de April 1902, og Fruen døde 4de Januar 1915.

KATHEKET THOMAS ANGELL,

Søn av Prokur. P. L. Angell, blev Katheket og Klokker til Domkirken 1801 og døde 1815. Nævnes ogsaa som Chordeg, ialt mod Løn 79 Rdlr. Gift med Anna Femmer Bie, med hvem han blev separeret. Hun døde 1847 i T. A. Hus. Katheketen depone-rede fra T.hjems Skole 1789. Begravet paa Domkirkegaarden, betegnet af Kløver med No. 32.

JOACHIM ANGELL,

Søn af Stiftsprovst Jonas Angell, var Præst i Snaasen og døde 1824.

RAADMAND OG KJØBMAND LORENTS MARTINSEN ANGELL,
(vor bekendte Testators Bedstefader), indvandrede fra Jylland henimod Slutningen af det 17de Aarhundrede og gav sig Navnet Angell, fordi han var født i Angeln i Søndre Jylland, hvor hans Fader, Morten Pedersen Nordgaard boede. Han maa være afgaaet ved Døden omkr. Aaret 1690; thi efter Skiftet 1697 var Boets Masse 86,825 Rdlr., uvis udestaaende Gjæld 16287 Rdlr. og Boets Gjæld 75,084 Rdlr. Han var gift 3 Gange og havde Børn i alle Ægteskaber. Ialt havde han 17 Børn, hvoraf 5 døde i en ung Alder, 8 Sønner og 4 Døttre vare gifte.

PRÆSIDENT ALBERT LORENTSEN ANGELL,

Søn af forannævnte og Fader til vor Thomas Angell, var af første Ægteskab, fød 4. Novbr. 1660, udnævnt til Borgermester 1697, Præsident 1699, var Assessor i Overretten, Assistentraad, Cancellieraad, død i Embedet 13/10 1705. Hans Enke Sara Hammond

ægtede anden Gang Cancellieraad og Raadmand Søfren Bygball, og deres Datter Catarine ægtede Generallieut. Johan Mangelsen, som havde kun en Datter, der ægtede Geheimeraad Caspar Hermann Storm, hvis 2 Døttre ægtede Grev Wedel Jarlsberg og en Bjelke, hvis Efterkommere saaledes ere de nærmest Beslægtede af Thomas Angell.

Præsident Angell eiede Gaarden Stene paa Strinden, som med Enken kom til Søfren Bygball, efter hvem Gen. Lt. Mangelsen eiede Gaarden, og efter ham igjen af Doktor Henrici.

ETATSRAAD LORENTS JONASEN ANGELL

var Kjøbmand i Trondhjem, Thomas Angells ældste Broder, Albert Angells ældste Søn, gift med Sara Collet. Disses eneste Datter Karen blev gift med P. F. Suhm. Handlede i Kompani med sin Broder, Ths. Angell, der, som ugift, boede i hans Hus, den nuværende Bankbygning. (Norges Bank). Etatsraaden døde 1751, Konen døde i Kjøbenhavn 1788. Suhm flyttede nemlig der til med sin Kone 1765 medtagende sin hele Formue, som udgjorde 300,000 Rdlr. Suhm selv døde 1798.

CANCELLIERAAD HENRIK ANGELL,

Er født 15. Januar 1711 og døde ugift i Decbr. 1767. Var Farbroder til Stiftamtmand E. M. Angell, Kjøbmand i Trondhjem. Benævnes som Interessent i det i 1755 oprettede Sukkerraffinaderi med 3 Aktier.

Der nævnes en

MAJOR HENRIK ANGELL,

Søn af Lorents Angell (Kjøbmand i Trondhjem), født 1712, boede i Chr. Knudtzons Gaard i Søgaden og døde der hvor den nye Børsbygning nu er opført, 1741. Hans Broder titulær Justitsraad Hans Angell, født 1749, død 1822, boede paa Gaarden Gjølme i Ørkedalen.

KJØBMAND MARCUS NISSEN ANGELL

nævnes ligeledes som Aktieholder med 2 Aktier i ovennævnte Raffinaderi. Var formodentlig Fader til Skipper NATHANAEL AN-

GELL, født, 1729 død 1774, hvis Datter Karen var gift med Provst Erik Andreas Colban.

LORENTS LORENTSEN ANGELL,

var Student og døde ugift i Novbr. 1766. Han var Søn af Præsident Angells Fuldbroder, Lorents Angell (født 1688, død 1715 som Veier og Maaler i Trondhjem.). Var Fætter af Thomas Angell, testam. v. 2 Codicil. Nedsat i Frue Kirkes Ligkjelder, udtaget 1853.

KJØBMAND MORTEN CHRISTIAN ANGELL

var født 1719 og Søn af Præst i Bedstaden Morten Angell og Anna Katrine Krenkel. Han efterlod ikke Børn. Døde 1770.

LORENTS ANGELL.

Efter Archivar Becks Fortegnelse over de Ligkister der i Frue Kirke i Aaret 1853 bleve udtagne og nedsænkede i Jorden, anføres en Lorents Angell, født 1712, gift 1740 med Frøken Maria Must, født 1723, død 1778. Denne Lorents Angell nævnes uden Titel men «var omringet af Velstand og Lykke vandrende Livets Blomsterstrødder Veye elsket af Hende». Døde 1784.

Denne Angell var Fader til Jonas Angell m. fl.

PROKURATOR PETER LORENTS ANGELL,

Fader til Katheket Thomas Angell, kopuleret 1770, var Prokurator i Nordland og døde 1806. Hans Fader PEDER BORCK ANGELL, var Foged paa Helgeland og boede paa Indre Torget; dennes Fader var Laugmand i Nordland PETER ANGELL født 1666 død 1725 og var Fuldbroder til Præsident Angell.

Der findes endnu en

ALEXANDER FRIEDLIEB ANGELL,

født 1786 død 1852. Var Proprietær og boede først paa Sundnes Inderøen og senere paa Abelsborg i Ihlen.

KJØBMAND JONAS ANGELL,

hvis Arvinger testamenterede 300 Rdl. til «en fra Latinskolen demitteret Student.» Var født 1680 og døde 1740. Var Halvbroder

til Præsident Albert Angell og Fader til Kjøbmand i Trondhjem Lorents Angell, Stiftsprovst Jonas Angells Fader.

Ovennævnte Testament, dateret 20de Juni 1741, legerer desuden 2000 Rd. til Vaisenhuset, 500 Rd. til Fattighuset og 200 Rd. til Trondhjems Domkirke.

KJØBMAND CARSTEN ANGELL,

var født 1711, døde i Marts 1795. Formodentlig er det dennes Kone, Beret Marta Angell, født Walnum, som døde 1784, 68 Aar gl., nedsat i Frue Kirkes Ligkjelder og bisat i Jorden 1853.

ERIK MUST ANGELL,

Yngste Søn af Stiftsprovst Jonas Angell, født 1789, blev Student og senere Bogtrykker. Fra 30. April 1813 overtager han, «efter det høie Stifts Tilladelse», Redaktionen af Adresseavisen, efter Stephansen. Fra 13. Septbr. 1814 sees, besynderlig nok, at Avisen trykkes i E. M. Angells Bogtrykkeri ved Andreas Steen, der tillige synes at have været Bladets Redaktør, endnu i 1816.

Denne E. M. Angell døde ugift 1821.

ASSESSOR LORENTS ANGELL,

Broder til Skattefoged Angell, den nestfølgende, var en Søn af Major Henrik Angell paa Sundnes i Inderøen (Broder af Stiftspr. Jonas Angell). Han nævnes 1802 under Titel af Etatsraad som bidragydende til de Nødlidende paa Grund af Misvexten i 1801—02. Blev Student fra Trondhjems Skole 1800, ansat i 1814 i Danmark, vendte tilbage med Broderen til Norge 1815; 1822 Justitssekretæren i Trondhjem, Assessor i Christiania 1824 hvor han døde ugift 1829. Var i 1804 Medlem af Realskolens Direktion hersteds.

SKATTEFOGED HENRIK LYSHOLM ANGELL,

Broder af foranstaaende, født 1784, Student 1803, jur. Examen 1809; 1828 Skattefoged i Christiansand, afskediget 1846, har med sin Frue, Datter af Præst Støren ved Frue Kirke, Plads paa Klosteret, død 1872.

Regimentsqvartermester HENRIK LYSHOLM ANGELL,

født 1781. Var ældste Søn af Stiftamtmand E. M. Angell og boede paa Brødseth i Strinden. Dep. fra Trondhjems Skole 1798, jur. Kand. 1804, var tillige Prokurator. Gift 1811 med Frøken Anne Cathrine Lysholm f. 1789, død 1849.

Han døde 1837. Var Broder til Enkemadame Must paa Leangen, efter hvis Død 1855 hans 2 Døttre og en Søn arvede betydelige Midler.

1. Sønnen, E. M. Angell, er Distriktslæge paa Tønset senere, fra 1866, i Guldalen, født 1812, gift med Fr. Leviken Noline Hagerup i 1846 (Provst Hagerups Datter i Opdal).

Denne Angell døde 1873 paa Gaarden Lund i Horrig.

2. Martha Noline Lysholm Angell, født 1815, ugift, for Tiden hos sin Onkel Forstander Angell.

3. Anne Marie Angell, født 1819, gift med Propr. Elisæus W. Wessel, født 1823, gift 1854, han døde 1867.

FORSTANDER LORENTS ANGELL,

født 1794, yngre Søn af Stiftamtmand E. M. Angell, Broder til sidstnævnte og Enkemadame Must, gift med Anne Marie Wahl født 1794, død 1858; var først Skrivelærer paa Realskolen, 1816 Kasserer sammesteds, men avancerede 1830, paagrund af Slægtskab med Thomas Angell, til Forstander for de Angellske Stiftelser, efter Klingenberg, arvede betydelige Midler efter Madam Must paa Leangen og tog Afsked som Forstander 1865, har egen Gaard i Byen i vestre Gade, nu Erling Skakkes Gade (1919), men eier og beboer Enkemadam Musts Gaard, Leangen, om Sommeren, hvilken Gaard han i 1866 købte ved Auktion for 10,000 Sp. Hans 2 Sønner: Erik Must, født 1827, Cand. juris 1852. Død 9de Febr. 1879 paa Tønseth af Slagtilfælde. Carsten Wahl, født 1832, Cand. juris. Død 1859. Forstander Lorents Angell døde her i Byen 13/6 1879, 85 Aar gammel.

JONAS NICOLAI ANGELL,

født 1805, Søn af Stiftsprovst Lor. Angell, dep. fra T.hjems Skole 1825, var først Auditør i Trondhjem, 1849 Assessor i Stiftsoverretten sammesteds, men maatte formedelst Øiensvaghed Aar 1861

tage Afsked med Pension 600 Sp. Eiede engang Sinsager som han solgte 1859 til Brodtkorb for 12000 Sp. Gift med General Thomas Datter Lovise. Er fremdeles (1873) Medlem af Bestyrelsen af Thomas Angells Stiftelse. Blev i 1849 som Auditør Sekretær hos Direktionen i Norges Bank, men frasagde sig samme efter kort Tids Forløb.

Død 1888.

THOMAS ANGELL,

Trondhjems velbekjendte Velgjører, skjænkede næsten sin hele betydelige Formue til veldædige Øiemed for Trondhjems Bye, efter Testamente af 28. Septbr. 1762 med flere Codiciller, og udgjør nu det rigeste Legat i hele Norge. Angaaende Legatet v. Nicolaisens norske Stiftelser Pag. 760 og 843. Ligesaa det i 1797 i Trondhjem udgivne Testamente.

Angaaende denne Mands Levnetsbeskrivelse m. m. følger jeg væsentlig Præst Fr. L. Storms Skrift foruden en Del andre Kilder.

Thomas Angell, Søn af Præsident Albrecht eller Albert Lorentsen Angell og Sara Thomasdatter Hammond, er født i Trondhjem 29. December 1692. Hans Bedstefader var Raadmand og Kjøbmand Lorents Mortensen (der optog Navnet Angell, fordi han var født i Angeln i Jylland, hvor hans Fader, Morten Pedersen Nordgaard, boede.). Vor Thomas Angell døde 19de September 1767, efterladende sig 3 Tønder Guld.

Efter hans Testamente med 3 Codicillier legerede Thomas Angell sin Formue, bestaaende dels i Jord- og Skov-Eiendomme, dels i Bergværksparter, Tiender og Obligationer paa nogle ubetydelige Summer nær der forlods skulde udbetales —, til offentlig Brug, fornemmelig til bedste for Trondhjems Byes Fattige og Trængende. Een Sjettedel af Indkomsterne af Boets Kapital skulde aarlig tilfalde Vaisenhuset; 1/6 Del Fattighuset; 2/6 fattige Enker samt andre Husarme og Nødlidende i Trondhjem, hvoraf forlods uddeltes Udgifterne til det ved 3die Codicil oprettede Thomas Angells Hus for 16 Enker af Embeds- og Borgerklassen, og endelig to Sjettedele aarlig tillægges Kapitalen, med Undtagelse af de i første Codicil til en Lærer i Mathematik ved Vaisenhuset bestemte 200 Rdlr. aarlig.

Den danske Regjering, som oftest dog ledet efter Forslag af de i Trondhjem i hine Dage raadende Authoriteter, fandt det imidlertid beqvemt at raade over en hel Hoben Midler af dette Legat til andet offentlig Brug, men hvorom Testamentet ikke indeholder et Ord. Efternævnte Fortegnelse, hvori anført 4/5 pr. Rdlr. for at faa ud det antagelige Beløb i Specier, optegnes her som anvendte udenfor Testamentets Indhold, efter at en Artikel i Adresseavisen No. 219 for 1866 indeholder en aldeles uefterrettelig Beretning om at ikkun 84,247 Sp. ere anvendte, medens vi her faa ud en Sum af 246,011 Sp. (foruden meget mere) taget af Thomas Angells Legat udenfor dets Bestemmelse:

		Efter 4/5 i	
		Rigsdaler	Specier
	Ifølge efternævnte Reskripter er anvendt:		
1770, ¹ / ₇ .	Til Tugthusets Opbygelse, Oplagskapitalen for 1768/78	23,878	19,102
1774, ²¹ / ₄	Latinskolens Opbyggelse	24,240	19,392
1776, ⁵ / ₆	Vandledningens "	5,000	4,000
1781, 1809	Bidrag til Realskolen	6,182	4,946
1800, ⁹ / ₁₂	Anvendt Oplagssummen, 2/6 i 10 Aar til Ditto	50,672	40,538
	Schawland i sit Skrift 1804 Pag. 109 angaaende Realskolen siger: „De modtagne Bidrag fra Legaterne af Trondhjems store Velgjører Thomas Angell, have frelst Borgerskolen fra den truende Undergang, have udredet dens Gjeld, have allerede nu sat den i den Stand til at indkjøbe og indrette en stor Gaard, til at udvide Undervisningen, lønne en Læremoder o. s. v.		

	Rigsdaler	Spesier
1788, ¹⁷ / ₁₀		
En anden Forfatter siger paa samme Tid, „at uden Thomas Angells Legat havde Realskolen nu ikke været til“.		
Bidrag til Arbeidsanstaltens og Friskolens Lærere	40,184	32,147
1787, ¹⁹ / ₁₀		
Endvidere til Istandsættelsen af Latinskolen	3,000	2,400
Til et nyt Sygehus	115,550	
Og til de Syges Underholdning fra 1785 til Febr. 1813	57,608	
Og i Rigsbank til 1815	12,137	
	234,451	187,561
Vilde vi nu lægge hertil Til Almueskolers Bygning og Istandsættelse (Kl. Resl. af 25/7 1860) Det aarlige Bidrag 1400 Sp til Almueskolerne, kapitaliseret		8,450
Og den efter sidstnævnte Resolution til en polyteknisk Stiftelse oplagte Sum, i 1867 udgjørende omkring		28,000
		22,000
		246,011

foruden andre Summer saasom: Til Præsteenken Md. Hersleb i 1769 i 17 Aar, til Fru Henrici i 1781 i 11 Aar 550 rd., til Byfoged Møinichens Enke 100 rd. aarlig i mange Aar m. m. saa skal det Beløb, som er anvendt udenfor Testamentet, snart rendere til den betydelige Sum af omkring 300,000 Sp., ialfald beregnet til en ikke fjern Fremtid, hvilket bestyrkes saa meget mere derved, at kun een Sjettedel (istedetfor 2) i vore Dage lægges til Kapitalen (Kgl. Resl. af 7de Octbr. 1854) hvorimod den anden Sjettedel nu anvendes i Byens egen Interesse. Dette forklares i en Opsats i Adresseavisen derhen, at 1/6 Del afsættes til andet Øiemed end Testamentets Indhold, der som bekjendt bestemmer 2/6 at tillægges Kapitalen. Man vil herved aarlig samle en Kapital af ca. 3500 Sp. og nu (1868) have vi vel en Kapital af

24000 Sp. samt 1400 Sp. aarlig som Bidrag til Almueskolerne. Efter Afslutningen af Ths. Angells Bo 1777 beløb Kapitalformuen til 143,229 Rdlr.

I 1805	177,580	«
- 1817 efter Pengereduktionen	24,112	Spdr.
- 1826	50,210	«
- 1876	85,147	«
- 1846	141,735	«
- 1851	168,877	«

Kapitalen er saaledes i Tidsrummet fra 1826 til 1851 eller i 25 Aar bleven 3½ Gange saa stor. Efter dette Forhold vil Kapitalen allerede om 25 Aar fra 1851 af eller i 1876 være voxet til 557,200 Spd. og i 25 Aar derpaa eller i 1901 til 1,839,000 Spd., hvoraf der falde en Rente af 73,560 Spd.

Stifttidenden 15/4 66 indeholder følgende:

«Som tidligere berettet, har Inspektionen for de Angellske Stiftelser givet sit Minde til at Ths. Angells Gravsted i Domkirkens søndre Kors aabnes, og de derstaaende Ligkister bliver flyttet ned i Kirkens Gravhøveling. Dette er i disse Dage skeet, idet man har udhugget af Væggen de store Stenplader, som stænge Indgangen til Kapellet. Der findes ialt 5 store og 1 liden Kiste, indeholdende Ths. Angells, dennes Faders, Moders, Broders og Broderkones samt et Barns Liig. Paa Ths. Angells Kiste er anbragt en Kobberplade med saadan Inskription (v. Stiftstidende No. 30 1866). (Se Pag. 171). Kisterne have været udsatte for en grov og skjændig Behandling af Tyvehaand, idet samtlige paa dem anbragte fine messinghanker ere afhuggede.

At dette Gravsted aabnedes, hvilket hovedsagelig er skeet i arkæologisk Interesse, er vistnok i sin Orden, men at man saa udendvidere putter Levningerne af den Mand, der ved sin Velgjørenhed har saa store Fortjenester af vor By, ned i Kjælderen, forekommer os noget stødende og vidner ialfald om Mangel paa Erkjendtlighed hos vor Slægt, især da det af Ths. Angells Testamente fremgaar, at han ønskede, at hans Legeme skulde forblive paa det omhandlede Sted. Om ogsaa de øvrige Kister flyttedes, burde vistnok Thomas Angells blive staaende, hvilket godt kunde ske uden Skade for Pladsen, især dersom, hvad jo maa synes rimeligt, de rige Angellske Stiftelser hertil bekostede en Stensar-

kofag. Den ovenmeldte Paragraf i Angells Testamente er saalydende:

Kapellet med dets Kjelder er udenfor al Tvivl fæstet af Thomas Angells Familie og i dets Liigkjelder er nu nedsat foruden Ths. Angell selv:

1. Præsident Albert Angell
2. Hans Hustru Sara Hammond

Ths. Angells Forældre.

3. Dennes anden Mand Søfren Bygball
4. Hans ældste Søn Etatsraad Lorents Angell
5. Dennes Hustru Sara Collet
6. Hans anden Søn Thomas Angell
7. Hans ældste Datter, Rektor Krogs Frue Margrete
8. Hans yngre Datter Elisabet Angell
9. Dennes Mand Kammerherre Sti Tønsberg Schøller
10. Disses to smaa Børn og Jfr. Rebecca Angell.

«Til hvis Æreminde hans (Præs. Angells) Sønnedatter af Familien Fru Karen Angell, med hendes Mand Hr. Pet. Fr. Suhm har ladet opsætte (indrette) dette Kapel Aar 1779.»

No. 1—6 fandtes endnu staaende i Kapellet 1866, men bleve i April s. A. nedsatte i Gravkjelderens, hvor alle de øvrige forhen ere hensatte, Kisterne dernede for det meste sammenfaldne.

Merkeligt er efterstaaende Aktstykke, hvoraf klart nok følger, at Ths. Angells Gravkapel i Domkirken, hvorfor desuden aarlig betales 8 Sp. (opr. 10 Rd., fra 1816 8 Sp.) burde have staaet urørt som ukrænkeligt Gravkapel, allene for Gjenmuringen betalt 500 rd., modtaget som Legat fra den berømte Suhm, Kapitalen udsat og befinder sig endnu den Dag i Dag blandt Kirkens Kapitaler. Desuagtet tillader man sig, 70 Aar senere, at nedrive den dyrt betalte Indmuring og bryde en Kontrakt, approberet af den daværende Stiftsdirektion den 9 November 1801. Disse Aktstykker ere (1867) af Nedskriveren bleven foreviste alle Vedkommende og for at opbevare dem, nedtegnes de her:

1. I Kirkevæрге Gadebuschs Regnskabsbog Pag. 432 er under 26. Octbr. 1801 taget til Indtægt 500 Rdlr. under Benævnelse:

«Af Hr. Stiftsbefalingsmand Greve af Moltke den Gave efter

afgl. Kammerherre Suhm til Domkirken for Familiegravsted og hans Begjær opfyldt».

2. Samme Tid, anføres som Beholdning: «Af Hr. Kammerherre Suhms Gave, 500 Rdlr. og hans Begjær, at afgl. Hr. Ths. Angells som Familie Gravsted skulle tilmures.» Dateret 1. Mai 1802.

3. Sammesteds findes Kopi af Stiftsdirektionens Resol. af 9. November 1801 saalydende:

«Udi sit Testamente har sal. Kammerherre P. F. Suhm, ved at legere til Domkirken 500 Rd., hvilke ere til Hr. Gadebusch udbetalte, og vil i neste Regnskab føres Kirken til Indtægt, forordnet, at Thomas Angells Gravsted i Domkirkens Laugthing skal tilmures, saa at derudi herefter intet Liig bliver indsat. Dette vilde Kirkeværgen Hr. Gadebusch behage at besørge.

Men da i Gravstedet er opsat en Marmortavle med de der bisatte Liigs Navne, saa er det sømmeligt, at denne Familiens Mindesten bliver indmuret i Gravstedets Aabning og sat til Skue istædenfor Døren, naar forhen Aabningens Hvælvning med forsvarlig Murværk er bleven understøttet og udfyldt. Den Lysekroner, som hænger i Gravstædet, bliver udlagt og kan paa andet Sted komme til Nytte. Jerndøren for Gravstedet sælges og føres Kirken til Indtægt.

Trondhjem 9de November 1801.

G. Moltke. Chr. Schönheyder.

Til (S. T.) Hr. Gadebusch, Domkirkens Væрге.»

Efter at alt dette for faa Aar siden, under Gravstædet Tilintetgjørelse, blev bekjendtgjort for alle Vedkommende, almindelige Klager lød fra alle Kanter lige ind i Adresseavisen, begaar man dog den Vandalisme at nedsænke Thomas Angells Baare i Gravkjelderens med de øvrige der nedsatte Liig og hvoraf Følgen inden en nærmere Fremtid vil blive, at Kisten sønderlemmes, Thomas Angells Baare forsvinder. Der var skrevet, forhandlet og underhandlet i det Uendelige om at lade Angells Liig blive urørt, anbragt i en Katafalk eller paa anden Maade hensat i Kapellet, en Bekostning der fandtes for stor, men vilde have været forsvindende for den rige Stiftelse. Thomas Angells Minde er

herved vanhelliget, den yderste Utaknemmighed lagt for Dagen, Kontraktmæssige Forholde brudte. Efterslægten vil dømme os haardt og det med fuld Føie.

Men jeg nærer ogsaa det Haab at den samme Efterslægt vil gjøre den skammelige Uret god igjen enten paa en eller anden Maade. Af Suhms eget Foredrag ang. Ths. Angell fortsættes her fra Pag. 70:

Efter at han beskriver Ths. Angell som en vel meget ordentlig, lærd og fornuftig Mand samt derhos retsindig, men tillige knap og ved tiltagende Alder og Skrøbelighed meget knarvurren, fortsætter han: «Han omgikkes med og betroede sig til Ingen uden til sin Tjener, Morten Hoff, et falsk, underfundigt og uoplyst Menneske, der bragte det saavidt, at den Gamle, som i 34 Aar havde ei allene boet i Huset, men aldrig sat sin Fod udenfor det, undtagen tvende Gange om Aaret, naar han gik til Alters, pludselig flyttede bort og afbrød alt samqvem med Suhm og hans Kone. Da skiftede han og fælles Bo, hvilket han og forhen havde sagt, aldrig at være istand til. Hoff forenede sig derpaa med en vis Mand, jeg vil fortie for hans ærværdige Afkoms Skyld, og da sammensmedede de et Testamente, hvori intet Klogt findes uden Stiftelsen af et Huus for fattige Fruentimmer og Løn til en Lærer i Mathematiken, hvilket sidste var Angells eget Paafund. Alle Renter af de øvrige Midler skulde aarligen anvendes paa egentlige Tiggere, hvorved deres Antal har overordentligen forøget sig og Arbeidsomhed aftaget. Sandt nok at Vand er blevet ledet ind i Byen og den Latinske Skole opbygget for Renterne af Angells Midler; dette er priseligt, men udenfor Angells Testamente.»

«Til Lykke for Norge og T.hjem havde den gamle Thomas Angell bedre Raadgivere end daværende Etatsraad Suhm i denne Sag vilde have været». (Krafts top. stat. Beskr.) Storms Tanker om Thomas Angell i sin Almindelighed fortjener vistnok fuld Anerkjendelse og Opmærksomhed for lagttageren. Han slutter saaledes: «Det er vel neppe Tvil om, at Adskilligt af det her Udtalte ogsaa nu finder sin Anvendelse. (Den Paastand nemlig, at de Fattiges Antal m. m. har tiltaget). I hvor stor Nytte og Lindring Trondhjem har havt af den ædelmodige og godgjørende Thomas Angells Legater, og de mange andre Gaver, som ere

tilflydte denne By, der visselig bør bevare deres alles Navne i taknemmelig Erindring, saa fortjener dog paa den anden Side deres Mening nogen Opmærksomhed, som, holde for, at Haabet om og Adgang til Understøttelse udøver hos Mange en skadelig Indflydelse paa Lyst til Arbeidsomhed, Sparsommelighed og Tavelighed. Overbeviisningen om, at den temmelig lette Adgang til offentlig Understøttelse og Forsorg fremkalder Letsindighed og Sorgløshed for Fremtiden, har vel til enhver Tid gjort Fattigvæsenets Bestyrelse Arbeidet besværligt og ansvarsfuldt».

Om vi end for en Del maa indrømme Berettigelsen af de her nedtegnede Skyggesider — noget der følger enhver menneskelig Indretning — saa maa det dog dybt erkjendes, og den Erkjendelse staa fast, at Ths. Angells Legat har tilført Trondhjems By storartede Velgjerninger, forskaanet dens Indvaanere for et Tryk af Skattebyrder m. m., som ikke skulde have været til at udholde. Jeg skal blot nævne 2/6 til nødlidende Enker og Husarme &c., samt det efter 3die Cod. oprettede Kloster, hvor lutter værdige Nødlidende faar en velsignelsesrig Understøttelse. Saa skulle vi minde os de storartede Bidrag, som, rigtignok udenfor Testaments Indhold, ere anvendte til Fordel for Trondhjems By, til Latinskolens Opførelse, til Realskolens Frelse fra Tilintetgjørelse, Trondhjems Vandledning, et nyt Sygehus Oprettelse foruden massive Summer til de syges Underholdning, — og endelig var det den nyere Tid forbeholdt at faa den ene Sjettedel af Oplagskapitalen til eget privat Brug for Trondhjems By, hvoraf 1400 Sp. aarlig til Almueskole-Udgifter, en betydelig Kapital som Bidrag til en polyteknisk Skoles Oprettelse i Trondhjem som ellers neppe nogensinde kunde blevet til. Hvo som benægter disse Sandheder, han kjender ikke Sagens Historie, er udygtig til at sætte sig ind i de sande Forholde eller fornægter Sandhedens Grundpiller.

Thomas Angells Stiftelse eiede ved Udgangen af 1859 som følger:

1. Indestaaende Kapitaler	216,481 Sp.
2. I Statsobligationer	250,000 »
3. 251 Gaarde eller Brug til en Skyld af 361 Sp., ansættes a 300.	112,800 »
	579,281 Sp.

	Overført 579,281 Sp.
4. 18 Parter i Røraas Kobberværk	36,000 »
5. Thomas Angells Hus &c.	10,000 »
6. Den rene Indtægt udgjorde samme Aar 26,068 Sp., fra 1859 til 67,	208,544 »

altsaa tilsammen 833,825 Sp.

alt dette dog neppe ganske paalideligt. Derimod antager jeg som givet, at Ths. Angells Stiftelser i vore Dage (1873) kan siges at rendere til en Kapital af mindst en Million. Et mærkeligt Aktstykke ang. Thomas Angells Legats Anvendelse udenfor Testamentet findes i H. H. Müllers efterladte Papirer: en Afskrift af Stiftsdirektionens Forslag til Geheimeraad Thott (1769) om Anvendelse af 2/6 Deele (der skulle tillægges Kapitalen), først til Tugthuset, 2d. Løn for Læge, til Stiftelserne og Kurer-Kammeret. Foredraget lyder saaledes:

«Trondhjems Kjøbstad har allerede før været velsignet med gode Stiftelser, som Vaisenhuset, St. Jørgens Huset, Hospitalet, Fattighuset, Wesselsstuen og de Husarmes Midler, saa at Angells Legat som efter Formening beløber sig til 2½ a 3 Tdr. Guld, er en overflødig Accession, hvorved vigtige Bygparter, Jordegods, Sagbrug og anseelige Kapitaler drages extra commercieem og falder in manus mortuas. Skulle altsaa disse til gudeligt Brug bestemte Kapitaler og Eiendele aarlig formeres, vil omsider efter 50 Aars Forløb de Fattige eie det hele Stifts Rigdom og det er ingen Paradox naar vi formene, at Fattigdom og Jammer ved slige overflødige Gaver heller forøges end formindskes. Et visere Middel at raade Bod imod de daglige overhaandtagende Tiggeri, er at forskaffe Almuen Leilighed ved Arbeide at fortjene det daglige Brød og ved skarp Orden og Politi at afværge Løsgangeri og Selvføstring. Vor Hensigt er ingenlunde at proponere Testamentets Forandring eller at indskrænke Testators priselige Anordning. Vi ønske at vedligeholde denne og andre gudelige Stiftelser og stedse at anvende dem til det Brug, hvortil de ere bestemte; men som Øvrighedspersoner og Direktører for det fattige Væsen, bør vi søge at forebygge de onde Følger som af Stiftelsernes uproportionerede Forøgelse vil paafølge. — Vores underdanigste Formening som til D. H. Grev Exc.'es høiere Over-

veielse submitteres, er altsaa at disse 2/6 Dele af Indkomsterne ligeledes til gudeligt Brug, dog efter vores Direktion saaledes som vi det for Gud og Kongen vil ansvarlig være efter Tidernes Omstændigheder og Forandringer aarlig maa anvendes og dertil proponeres i Særdeleshed». Saavidt Müller.

Saaledes betragtedes den store Sag allerede 2 Aar efter Thomas Angells Død! Andragerne vare dengang Biskop Gunnerus og Lehnsherre von Grambow. Deres Foredrag blev nok meget naadigt anført, thi deraf fulgte Anvendelsen af storartede Kapitaler, til «Tugthuset» allene 23,878 Rdlr., til «Arbeidsanstalten og Friskolens Lærere» 40,184 Rdlr. til et «nyt Sygehus &c.» 81,295 Rdlr. foruden mere.

Thomas Angells Bisættelse i Domkirken 13/10 1767 foregik under store Høitideligheder v. Bladet No. 22, 1776.

Exekutorerne af Testamentet sees at have været O. P. Wahl og P. T. Nordahl. Ifølge en Udtalelse af Biskop Bang 1774 v. Pag. 71, er han yderst misfornøjet med Exekutorerne. Efter 8 Aars Forløb var Skiftet ei endda sluttet og hvorover gjentagende Anke føres af Stiftsdirektionen. Boet blev først opgjort efter 9 Aars Forløb, 1775.

Den foran nævnte Artikel i Trondhjems Stiftsavis No. 30 for 1866 (15de April) lyder i sin Helhed saaledes:

Som tidligere berettet, har Inspektionen for de Angellske Stiftelser givet sit Minde til at Thomas Angells Gravsted i Domkirkens søndre Kors aabnes, og de derstaaende Ligkister bliver flyttet ned i Kirkens Gravvælvning. Dette er i disse Dage skeet, idet man har udhugget af Væggen de store Stenplader, som stængte Indgangen til Kapellet. Der findes i Alt 5 store og 1 liden Kiste, indeholdende Thomas Angells, dennes Faders, Moders, Broders og Broderkones samt et Barns Lig. Paa Thomas Angells Kiste er anbragt en Kobberplade med saadan Inskription:

«Stjerne-Kigere

Forbedrer Eders Glass,

Stirrer Eder Trætte

Ved at opdage nye Stierner

Der Stundom lader sig see som Fremmede Gjæster,

Iblandt de øvrige Svermende Himmelske Blus

I den umaadelige Ætheriske Ocean;

Lejede og Kjøbte Hykler-Penne
 Stræber paa at gjøre Navnene udødelige
 Af de forhate og ærede Menneskeslægtens Ødelæggere
 Menneske-Venners Øie-og-Pen. —
 Stræber imidlertid paa at opdage og Forævige
 De yndigste Syner blandt Hans Elskede Medborger
 Syner af rare Stierner

Hvis Vederqvægende Lys spiler endnu
 i den glimrende Ryktes Dunst-Kugle,
 Naar Stierne Selv ned-Daledede bag Gravens Horizont.

Blandt disse Funkler
 ej som et Forgængeligt Luft-Syn
 Men som en Stjerne af Første-Størelse
 Den i Livet Velædle og Høy-Fornemme
 Sgr. THOMAS ANGELL

fød den 29. Decbr. 1692
 død den 19. Septbr. Aar 1767.

I Hans hele Livs-Tid

Levede Han Fast aldrig For sig selv
 Men for Hans Medborgere,
 Efter Hans Død

Skal Sækuler og Efterkommere i Tusinde Led
 Vidne om Hiin velgjørende Mand
 Der igjennem de gavmildeste Stiftelser
 Af en anselig Formue
 Skal uddele Brød
 Til ufødte Slægter.

Kisterne have været udsatte for en grov og skjændig Behandling af Tyvehaand, idet samtlige paa dem anbragte fine Messinghanker er afhuggede.

At dette Gravsted aabnedes, hvilket hovedsagelig er skeet i arkæologisk Interesse, er vistnok i sin Orden, men at man saa uden videre putter Leyningerne af den Mand, der ved sin Velgjørighed har saa store Fortjenester af vor By, ned i Kjelderer, forekommer os noget stødende og vidner ialfald om Mangel paa Erkjendtlighed hos vor Slægt, især da det af Th. Angells Testamente fremgaar, at han ønskede, at hans Legeme skulde forblive paa det omhandlede Sted. Om ogsaa de øvrige Kister flyttedes,

burde vistnok Th. Angells blive staaende, hvilket godt kunde ske uden Skade for Pladsen, især dersom, hvad jo maa synes rimeligt, de rige Angellske Stiftelser hertil bekostede en Stensarkofag. Den ovenomtalte Paragraf i Angells Testament er saalydende:

«Til Throndhjems Domkirke, hvor jeg haver mit Arvebegravelsessted, giver og skjænker jeg aarlig 10 Rigsdaler, og det saalænge som intet Lig i samme Begravelse ind- eller nedsættes, uden de rette Arvinger til attermeldte Begravelse. Men skulde nogen Uvedkommende, under hvad Navn det end maatte være, ind- eller nedsættes, da ophører straxen denne aarlige Gave, og tilfalder de Fattige. Skulde min Medeier udi forommeldte Begravelse blive tilsinds at sælge sin Andel, da kjøbes samme af mit Legato, paa det Gravstedet siden alene maatte eies af mig, og naar saa skulde ske, da Gravsteddøren at tilmures (paa det de der indeværende Ligkister kunde blive urørte) hvilket formodes bliver af Øvrigheden bevilget, i Betragtning af, at Kirken aarlig nyder til Indtægt af mit Legato 10 Rigsdaler. Naar nogen Brøstfældighed paa Gravstedet maatte indfalde, da skal Forstanderen for min Gave samme lade vedgjøre, saa Kirken derved ei nogen Udgift skal tilføies.

SØFREN BYGBAL.

Denne Familie var i Slægtskab med Thomas Angell, i hvis Gravkapel findes en Cancelliraad og Assessor i Bergamtet, Søren Bygbal, fød 1662, død 1771, altsaa 109 Aar gl. Denne Bygball testamenterede 2150 Rdlr. til Fattighuset, Testamentet dateret 1ste Juni 1723.

Formentlig er det en Søn af denne som bærer Navnet Søfren Bygbal, og som i Aarene 1750—60 eiede Grilstad og besad overordentlige store Midler, og man sagde om ham, at han var Alkymist, og at han forstod at gjøre Guld. (Efter Krohg). Sandt er det, at han havde et Laboratorium i Haven paa Grilstad, bag Huset, som han holdt hemmelig, og hvor Ruderne af Kjelderer, endnu er tilsyne. Denne Bygbal havde en eneste Datter, der blev gift med General Mangelsen. Beboede Rolls Gaard ved Domkirken.

DR. FREDERIK JULIUS BECK,

fød i Danmark 8. August 1758. Student 1780. Embedsexamen 1783 med Karakter non contemn. Første Huslærer hos General Veimester Krohg paa Munkvold. Efter 2½ Aars Ophold her blev han 1785 Lærer paa den ny oprettede Realskole i Trondhjem og 1787 Præst til Hospitalet sammesteds. Reiste (som sædvanlig er i disse Tider) 1794 til Kjøbenhavn for at solisitere, blev samme Aar Sognepræst til Ørlandet, 1798 resid. Kapl. til Domkirken, 1803 Sognepræst til Skogn, 1804 forflyttet til Danmark som Stiftsprovst i Fyen og tildeltes Doktorværdigheden i Betragtning af hans theologiske Skrifter og Fortjenester af Skolevæsenet. Blev i 1805 Biskop over Agershus Stift, Ridder af 3 Ordener, 1817 (Forf. Lexc. siger 1814) Prokantsler for Norges Universitet, var med at grundlægge Selskabet for Norges Vel 1810, Storthingsmand i 1814. Udgiver af flere trykte Afhandlinger og Taler ved forskellige Leiligheder. Døde 23/12 1822. Den bekjendte Rektor Smith dømmes denne Mand meget haardt og siger:

«Blandt Lærere ved Realskolen nødes jeg til at nævne en for min Ven (Bülow) som jeg ikke kan nævne til hans Fordel, og denne hedder Beck; jeg yndede ham meget engang for hans gode Naturgaver og Lyst til Naturvidenskaberne da han var Informator hos Genr. Veimester Krohg. Derefter indlod han sig med Parelius i en underlig Negociation, hvorved en gammel Mand blev udsat af sin Plads som Lærer, at denne Beck kunde komme ind, og den gamle Rebeck, saa heder han, har maattet tage en Klokkerpost paa Landet, en Tjeneste Bondekarle geemenlig have. Dette var en Hundestreg af Beck, hvorfor jeg ikke mere kan anbefale ham. Imidlertid, da hans Indbildninger ei ere ringe og jeg veed, at der vil blive gjort Ansøgning for ham om at faa Løfte paa Hospitalskaldet, saa kan min Ven vide hans Bedrifter. Et Projekt med Hensyn til Realskolen er, at Lærerne skulle hede Lektorer, dette er latterligt i en Skole for smaa Dreng, hvis Hensigt for det meste kun gaar ud paa at forberede Ungdommen til Kathedralskolen. Men Sagen er, at Mester Beck vilde gjerne hede Hr. Lektor.»

Smith sees dog dennegang ikke at have opnaaet sin Hensigt; thi Beck blev ikke alene paa denne Tid udnævnt til Præst

ved Hospitalet, men avancerede rask fra det ene til det andet Kald og drev det til, i sit 47de Aar, at blive Biskop i Christiania, hvor han spillede en ikke ubetydelig Rolle.

B. Moe, Pag 129, beretter, at Stiftsdir. i Christiania, Falbe og Beck, fandt forgodt som Exekutorer i Joh. Henr. Tordenshiolds Bo, at beregne sig for sin Smule Umage 212 Pounds 15 Shl. Sterling, hvoraf Beck beholdt de 130 Pounds. Der blev anlagt Sag imod dem; men imidlertid døde Beck (1822) hvorimod Falbe maatte betale tilbage de af ham oppebaarne £ 92.15 shillings.

Smith havde nok forhen ganske andre Tanker om Beck, idet han (1784) udtaler sig saaledes:

«Nu kan jeg endnu nævne en Mand, som med et ærligt Hjerte forbinder en god Forstand, smukke Indsigter og ypperlige Gaver til Ungdommens Undervisning. Han er Kand. Ministerii og heder Beck. For nærværende informerer han hos. Gen. Veimester Krohg, og Børnene har den Tid, han har været der, gjort udmærket Fremgang. Krohg vil naturligvis ikke miste ham med sin gode Villie, men da det er en offentlig Indretning det gjælder om at bringe i Drift og til Fuldkommenhed, burde jeg nævne ham til D. Hmbs. Efterretning. Imidlertid er der endnu en Ting at mærke, at denne Beck er just den Person, jeg vilde have med som Amanuensis, om H. K. H. befalede mig den omtalte Reise.»

Den bekjendte Biskop Pavels udtaler sig om Beck saaledes (1812).

«Bispens Prædiken var i hans sædvanlige Aand. Der var megen sund Fornuft og nogen Christendom i hvad han sagde, men Iiv og Kraft manglede baade i Talens Sammensætning og i det uadvortes Foredrag.»

Da Chr. Frederik 27. Mai 1813 holdt sin Indtrædelse i Selskabet for Norges Vel, foregik den Akt, at denne tiltraadte som Selskabets Præsides og Prinds Frederik frattraadte. Høitiden begyndte, siger Pavels; «men den var tom og flau. Bispens (Beck) førte Ordet, og gjorde det i mine Tanker slet, som han altid gjør, naar han holder festtaler.»

«Dagen efter holdt Lyceet Concert i Byens Kirke, da man vilde holde Afskedsconcert for Prinds Frederik og en Velkomst ditto for Prinds Christian, og dermed maatte iles da den første

reiser imorgen (29. Mai 1813). Beck holdt Tale: Den var stiv og kold — — —.»

Den 28. Dec. s. A. siger Pavels:

Naar Biskop Beck aflægger sin Afskedsmine, fornædret sig selv, og er andre Mennesker lig, er han en meget behagelig Mand».

I et Selskab hos Beck (9/2 1814) hvor denne yttrede noget om hvad man før burde have gjort for at forebygge de forestaaende Ulykker, udtaler Pavels med Indignation: «Beck er og bliver en tvetydig Mand. Egen Ære og Fordeel, frygter jeg meget, er hans Hovedsag, og hvad han foresten vil, beror nok paa Omstændighederne.»

Efter at Prinds Christian havde erklæret sig som Norges Regent, udnævntes et Regjeringsraad, hvoraf Beck sees at være bleven Medlem.

Beck var meget fortørnet over at Christian, netop udraabt til Norges Konge, havde givet Bugge Tilsagn om at udføre Salvningen i Trondhjem. Det blev nu intet af, hvorimod Bugge ogsaa forbigikkes under Carl Johans Salving i 1818, hvilken som bekjendt udførtes af Beck.

Under Stortinget i 1814 sendte Beck dette et Forslag om at man høitideligen skulde erkjende Modtagelsen af Kongens Abdikation, og han løses fra sin Ed, ligesom vi fra vor. Beck siger Pavels, var en af Unionens erklærede Venner. Abdikations-spørsmålet blev udsat. Som Storthingsmand for Agershus Amt gjorde han Stortinget det Forslag ang. Addressen, at ogsaa en anstændig Appanage skulde bevilges Kongen, paagrund af hans Fortjenester af Norge, indtil han besteg den danske Throne, da han for vor Skyld har opofret en betydelig Deel af sin Privatformue. Konow gik endnu et Skridt videre, og vilde have et Marmormonument opreist for ham paa Spidsen af Dovre, eller et andet Sted, hvor det kunde tage sig godt ud. Wedel hørte paa dem med et ironisk Smil. Senere tilbagekaldte Beck Forslaget om Appanage. Pavels, i sin Charakteristik af Storthingsmændene i 1814, siger om Beck:

«Han har her, som allevegne, spillet en underlig og tvetydig Rolle. Han har holdt Lovtaler over Christian, foreslaat at give ham Appanage, og dog øiensynlig heldet mere til det stærkere

Parti, end han som god Patriot havde behøvet. Sund Fornuft har man dog her ligesaa lidt som ellers savnet i hans Tales».

Det fremgaar af alt ovenstaaende, at Pavels har saare ringe Tanker om sin Kollega.

I Forening med Sommerhjem og Bugge var Beck af Chr. Fr. udseet til at revidere Fuldmagterne paa Rigsdagen 1814. Som Storthingsmand i 1814 var han Medlem af den Commitee, der skulde underhandle med de svenske Commissarier.

Beck sees (Faye 1814) tilligemed Carsten Anker, Thygesen og Oberstl. Haffner at have staaet i Spidsen for den Opfattelse, at Chr. Frederik ifølge Kongeloven og Odelsretten skulde gribe den Krone, som hans Fætter Fr. 6te havde givet Afkald paa.

Efter Tilbagekomsten fra T.hjem i Midten af Febr. 1814 indbød, som bekjendt, Chr. Frederik forskjellige Magnater til at indfinde sig paa Eidsvold Værk hos Ped. Anker for at holde Raad om hvad Vei han — Prindsen — nu skulde slaa ind paa. Blandt de saaledes indkaldte sees ogsaa Beck at være anført.

Beck, der stedse var i Pengeforlegenhed, søgte (1815) og fik Laan af Carl Johan og ansøgte derhos om en Erstatning til forøget Kontorhold m. m., i hvilken Anledning Essen i Brev til Carl Johan udtrykker sig saaledes: — — «Det synes mig da, at han med Retfærdighed kan kræve et Tillæg — —», og anbefaler Halvdelen af det Ansøgte — «da en meget stor Gavmildhed til Gunst for ham ikke vilde fremtvinge nogen god Virkning i dette Land, hvor Beck kun er lidet afholdt. Jeg tør ikke vove at afgjøre, om de temmelig grove Beskyldninger, som ere gjorte mod ham, ere sande eller ei; men jeg skylder ham det Vidnesbyrd, at jeg hidtil har kjendt ham som en instrueret, virksom og belivet Mand, fuld af Iver for den gode Sag». — —

Beck synes at være Stifteren af den i Trondhjem oprettede Søndagsskole, idet han i November 1802 i Forening med en Bogbinder Rechhoff indbyder til Oprettelsen af en saadan, sat i Virksomhed fra 1ste Januar 1803 med et Elevantal, strax efter Indbydelsen, af 150 Elever. Den Tid og i lange Tider senere ja lige til de nyeste Tider var der aldrig Tale om Gage for Lærerne.

Mærkelig er den af Statsraad Holst i sine Optegnelser opsatte Charakteristik af Biskop Beck. Den lyder saaledes:

«Han (Beck) var ingen Mand af stor Lærdom; ikke hellere var han i Besiddelse af udmærkede Talegaver. Men han var i sin Velmagts Dage energisk og virksom og tog sig med Iver af sit Embede, især af Skolevæsenet. Han var derhos myndig og alvorlig i sit Væsen og holdt strengt over sin Værdighed. Han var midlertid, maaske tildels af sidstnævnte Grund, ikke synderlig yndet, og man beskyldte ham, neppe ganske ubeføiet, for at være noget nærig og pengebegjærlig. Saaledes pleiede han paa sine Visitatstoure at tage Douseurer af Præsterne, efter enhvers Villie og Evne, 15, 20 og 30 Spd. af hver. Herved maa dog bemærkes, at dette var en gammel Skik, som i det mindste tildels havde fundet Sted i nogle af hans Formænds Tid. Saaledes havde endog hans nærmeste Formand, Biskop Schmidt, taget Douceur, dog, som man sagde, kun af de Præster, han yndede, hvorimod han aldrig vilde have noget af dem, han havde noget imod.» Saavidt Holst.

Nedskriveren erindrer tydelig nok Bispevisitasen i Gausdals Præstegaard, hvor dog Præst Thaulow intet Bidrag erlagde til Biskopen. Derimod betaltes nogle Dalere (1818) til Biskopens Famulus og Drikkepenge til Tjeneren.

HANS BLYTT,

fød 29. Dec. 1758. Først resid. Kap. til Overhalden, 1803 i samme Egenskab til Domkirken og døde 10/5 1805. Hans Enke blev anden Gang gift 1813 med Branddir. Gade. Denne døde 1839, hun 1832. Blytt ligger begravet paa Domkirkegaarden, ved Ruinernes søndre Side. 1804 Medlem af V. Selskab.

CHRISTOPHER BERNHOFT,

fød 1751, dep. fra Trondhjems Skole 1776 og 1778 Kapell. til Domkirken. Døde 1781.

MAG. HANS BULL,

fød 13. Novbr. 1739 paa Gjølme Gaard i Ørkedalen, Student 1755, Attestats 1757, 1769 Præst til Klæbo. Bekjendt som Digter i hvilken Anledning han «blev kronet af de skjønne Vid. Selskab» for tvende Digte især. Døde i Klæbo 1783. Var Broder til Sorenskriveren Andr. Bull, ogsaa Digter.

ANDREAS BULL,

Broder til ovennævnte, født 1746 i Ørkedalen paa Gjølme Gaard. Hans Fader var Oberstl. Hans Bull. Blev 1787 Sorenskriver i Strinde Fogderi, 1789 Politimester i Christiania. Døde med Titel af Cancellieraad 1796. Udgivet nogle Digte og Skrifter (Forfatter Lex.). 1783 Medlem af Vidsk. Selskab.

OBERSTE HANS BULL,

Formentlig Fader til ommeldte ved Navnet Bull, rimeligvis boende paa Gaarden Gjølme i Ørkedalen. Om ham vides forøvrigt intet andet, end at han i 1775 forærer Vidsk. Selsk. en Del Oldsager og optages samme Tid som Selskabets Medlem «som en bekjendt god Patriot og Elsker af de smukke Videnskaber».

NILS ROSING ANDERSEN BULL,

fød 22. April 1767; Student fra Trondhjem 1784, resid. Kapellan til Hjøff i Soløer 1790, Sognepræst til Støren 1802; geistlig Medlem af Vasa Ord. 1818, døde 23. Mai 1842.

Den bekjendte Skribent og Redaktør Lieut. Bang boede i Aaret 1839 paa Skatvold i Støren og udtaler sig i en Opsats i No. 65 med megen Anerkjendelse over Bulls Virksomhed, «en Mand, som interesserer sig for sin Menighed og har stedse villet gaa den til Haande med Raad og Daad.»

PROFESSOR ANDR. CHRISTIAN BULL,

fød 1798, dep. fra Trondhjems Skole 1819, ansattes som resid. Kapellan hos Faderen i Støren, udnævntes i 1839 som Professor i Theologi ved Universitetet i Christiania, men døde paa Rigshospitalet 20. April 1837. 39 Aar gammel. Gift med Rings Datter Pauline Emilie (død 1868).

AMUND BARHOW,

Dep. fra Trondhjems Skole 1764 og var i en lang Aarrække Sognepræst til Bynesset, hvor han forblev til sin Død 1813. Gamle

forlængst afdøde Lensmand Hougan vidste at fortælle mangan Anekdote om denne Barhow, med hvem han spillede, tit og ofte, en «Skjærvendsel», stundom hele Natten igjennem og hvoraf Præsten var en stor Ynder.

HANS SEVERIN ARENTZ,

fød i Bergen 29. Juni 1789, 1815 Præst til Hospitalet i Trondhjem, 1827 Sognepræst til Skogn, hvor han døde 15/1 1853. Var Theol. Kandidat med «egregie» 1811, Adjunkt ved Christiansands Skole 1812, fra 1816—21 Const. Adjunkt ved T.hjems lærde Skole, 1834 Provst i Indherred Provsti, Medlem af Vidsk. Selskab. Udgav adskillige Skrifter, Mindedigte &c., tildels trykte paa Bekostning af V. S. Gift 1817 med Riborg Johanne Nissen, fød 1797 i Kjøbenhavn, død i Skogn 13/4 1870.

Havde en Søn, Peder Schjeldrup Nissen, fød 1821, Theolog 1844, en Tid fra 1858 resid. Kapellan i Størdalen, i 1869 udnævnt til Sognepræst til Skogn. Død 2/10 1887. Gift med en Datter af Prokurator senere Sorenskriver i Vaage, Thrine Hansen. Død 25/12 1913. Ligeledes en Datter gift med Capt., nu Toldkasserer Müller, døde i en yngre Alder.

JOB DISCHINGTON BØDTKER,

Sognepræst til Inderøen, død 1829, opføres her som Fader til Provst Bødtker i Støren, se neden. Denne J. D. B. fortjener dog at nævnes som den der oftere findes i Pavels Erindringer og som en Mand ikke uden Fortjenester for sin Virksomhed. Hans Force i at forfatte de i hans Tid saa meget brugelige Gravskrifter, ere høist betegnende og gjenfindes oftere i Bladene. Til en Prøve vil vi henvise til en flere Spalter lang Gravskrift i Aaret 1804 No. 37 over en Major Angell, der beskrives mere som en Gud end som et Menneske.

CHRISTIAN BERNSTORFF BØDTKER,

Søn af ovennævnte, er fød i Christiania 7 Dec. 1794, Student fra Kjøbenhavn 1813, Kand. 1819, Sognepræst til Varielven 1820, til Lexvigen 1824, resid. Kapl. til V. Frue Kirke i Trondhjem 1833

og Sognepræst til Størn 1843. 1836—39 Sekretair i V. S. Feirede sit Embedsjubilæum 23 Juni 1870. Gift 1822 med Christiane Charlotte Elster og holdt sit Guldbryllup den 18 Juli 1872.

Var ubestridelig en meget virksom og nidkær Mand i sit Kald og ikke uden Fortjenester i Skolevæsenets Anliggender, i hvilken Anledning udgivet flere Skrifter foruden en hel Del andre, samt Aviskamp i 1849 imod Anton Bangs «Den Frimodige». Der skulde sandelig mere end almindelig Mod til at gaa i Rette med et Blad og en Redaktion, hvis Udskeielser i de Tider syntes at gaa over alle Grændser.

I 1860 udnævntes han, der har indlagt sig saa megen Fortjeneste af Almueskolevæsenet, til Ridder af St. Olafs Ordenen.

En Episode af denne Mands Liv fortjener at opbevares. Da Nedskriverens Broder, Joh. Gotl. Thaulow, i Aaret 1817 opholdt sig i Christiania for under privat Undervisning at læse til Artium, blev han, paa Grund af de ulykkelige Pengeforholde tilbagekaldt af Faderen hvis oekonomiske Forfatning ikke tillod at underholde ham længere. Da var det at ovennævnte, dengang Student Bødtker, tog sig af ham, skaffede, foruden sig selv, en Del Studenter til at læse gratis med den Forladte, indgav ham Mod og Kraft til endog i samme Aar at underkaste sig Examen Artium. Uden denne Høimodige Hjælp skulde hans hele Fremtid rimeligvis været forspilt.

Provst Bødtker døde roligt i Størn Mandag 14. Dec. 1874, altsaa over 80 Aar gammel.

ERICH ANDREAS COLBAN,

fød 25. Dec. 1760, dep. fra Trondhjems Skole 1780, 1783 Huslærer hos Meincke, 1784 Kapell. pro persona til Brønøens Præstegjeld, 1787 Sognepr. til Bø i Vesteraalen, 1798 til Vaagen, 1811 Provst og samme Aar Medlem af V. Selskab. Færdedes oftere i Trondhjem og døde sammesteds 26. Octbr. 1828, 68 Aar gl.

Fik 1822 Medaillen for Borgerdaad; tog Afsked 1822, gift 1787 med Karen Angell, død 1853 i Christiania. Udgivet nogle Skrifter.

Dennes Søn er den bekendte

NATHANAEL ANGELL COLBAN,

fød i Bø 1793, Student fra Trondhjems Skole 1812, opholdt sig efter Faderens Død nogle Aar udenlands, især i Paris, hvorfra han udgav en interessant Dagbog, endnu i Manuskript, blev Adjunkt ved Christiania Skole 1835, døde 1850. Foruden andre Fortællinger og Oversættelser, skrev han i Ugebladet Hermoder, 1823, hin Begivenhed om «Hanna Møller», en i det væsentlige sand Fortælling fra forrige Aarhundrede», hvilken vakte adskillig Sensation. Var gift med Adolphine Marie Schmidt og har en Søn, Fritz Andreas, fød 1841, Officer 1863.

AMTMAND GUNDER AAS

anføres her som boende i Trondhjem, fød paa Gaarden Øiaas i Melhus 1785, hvor Faderen var Bonde. Blev 1818 Overr. Prok. i T.hjem s. A. og adjungeret Sorenskriver i Strinde og Selbo. I 1821 forflyttet som Sorenskriver i Robygdelaget, 1829 i samme Egenskab i Dalerne, 1833 Amtmand i Stavanger Amt, hvorfra han sendtes som Storthingsmand i 1833. Døde 5. Mai 1853.

MATHIAS BING DREYER

var først Amanuensis hos Biskop Bugge og blev 1808 Catheket og Klokker ved Frue Kirke. Døde ugift 1817. Deponerede fra T.hjems Skole 1792.

BERSVEND CHRISTIAN RYNNING,

fød 1716, var først Lærer ved T.hjems Skole og blev 1764 Katheket og Klokker. Døde 1808, 92 Aar gammel. Altsaa Klokker i 44 Aar mod fast Løn 68 Rdlr. Deponerede fra T.hjems Skole 1740.

RASMUS PARELIUS DREYER,

Søn af en Skip. D., er fød i T.hjem 1779, Student fra samme Skole 1795, Lærer paa Realskolen fra 1803 til 8, derpaa resid. Kapell. til Værdalen, 1812 Sognepræst til Ytterøen. Døde i Juli 1818. Bekjendt som den, der oftere nævnes i «Klüvers Mindesmærker».

ANDREAS PORSANGER,

fød 1735 af Finneforældre i Porsangers Fjord i Finmarken, Dim. fra T.hjems Skole 1758, 1764 Præst til Hospitalet i T.hjem. Fik Løfte om Domkirkens Kapellani; men da Biskop Gunnerus ikke var ham gunstig, blev der intet af og Porsanger blev removeret fra sit Embede. Blev 1772 Sognepræst til Vadsø. Paa en Reise 1780 til Kjøbenhavn, led han Skibbrud udenfor Øster-Risøer og omkom tilligemed Kone og Børn, gjenfunden i Vragets Kahyt. Gift med Anna Catharina Hagerup.

CHRISTIAN WELDINGH

blev i 1771 Præst til Hospitalet og 1773 Sognepræst til Inderøen. Døde 1801. Formentlig var Christiane Weldingh, der omvandrede i en lang Aarrække i Trondhjem, dennes Datter. Hun levede kummerlig af nogle Dalere i Rentepenge indtil hun blev gift med en Sømmand, der enten forlod hende paa en Reise i Udlandet, eller døde. Siden levede hun her i en yderst kummerlig Forfatning og døde omkring Aaret 1860. Christiane Weldingh var Sønnedatter af Præst Weldingh og var af Angell-Familien.

HENRIK TOSTRUP,

fød 1732. Blev 1773 Præst til Hospitalet (dep. fra T.hjems Skole 1751) og døde ugift 1787. Smith siger om ham: «Thostrup, en Mand af megen smuk Læsning men svag Helbred. Jeg har haft mange fornøielige Timer i Samtale med ham men hans Karakter er mig meget tvilsom. Jeg kan intet derom bestemme da jeg frygter for at gjøre ham Uret. Hans Prækener bære just ikke Præg af hans Indsigter men da han har just ikke store udvortes Gaver bestaar hans Auditorium kun af de gamle Kjerlinger i Hospitalet og de kan da heller ikke tage mod nogen Erudition.» (Undervisning).

JACOB THODE,

Søn af Stiftsprovst Thode, fød 1740, privat dim. af Biskop Gunnerus, var Præst her i Byen fra 1765 til 1773 som pers. Kapellan hos Faderen.

JACOB HANSEN THODE,

fød 1. Novbr. 1692, 1722 Hospitalspræst i Trondhjem, 1732 som Sognepræst og Stiftsprovst i 39 Aar, altsaa tilsammen i 49 Aar. Døde 7. Aug. 1771, henved 79 Aar gammel, hensat i Domkirken Ligkjelder, hvor han henstod i 96 Aar, da han i 1867 nedsattes i Jordens Skjød. Thode var 2 Gange gift:

1. i 1723 med Vencke von Erpekon, 4 Børn.

2. i 1730 med Hennichen Wessell Brown, 11 Børn.

Ved Faderens Død vare af disse 15 Børn kun 8 i Live, ligesom ogsaa Moderen.

I Bladene findes lange Nekrologer over hans Bortgang.

Den samme Thode var Eier af Nedre Stavne eller Cicilienborg fra 1739 lige til sin Død. Fungerte 1743—46 som Biskop under Vakansen. Udgiver af et Par Latinske Skrifter.

Thodes Enke skjenker 1782 — 300 Rd. til T.hjems Realskole og 500 Rd. til St. Jørgenhuset.

HANS BERNHOFF HEGGE,

fød 1744, var pers. Kapellan til Domkirken fra 1771 til 1777. Gift med Postmester Alstrups Datter.

JOHAN HENRIKSEN FORMANN,

Kapellan til Domkirken 1781, var 1788 Fældtpræst ved den paa Øye Gaard i Melhus forsamlede Lystleir under daværende Kronprinds Frederik (senere Fr. 6te). Forflyttet 1792 til Danmark hvor han døde 1817.

Smith siger, at Formann, som Stiftspr. Hagerups Personel Kapellan, har stort Tilløb til sine Prækener af den almindelige Mand, har god, sund Forstand og jevne Kundskaber. Det Bifald, han har, grunder sig mere paa den deklamatoriske Tone, i hvilken han taler, jeg turde omtrent sætte ham blandt vore gode Præster, og da han har et godt Gemyt, saavidt jeg kjender ham, saa fortjener han et skikkelig godt Kald.

HIERONIMUS HEYERDAHL,

fød 1773, dimit. fra Christiania Latinskole 1790, theol. Examen 1794, alt med laud. 1795, pers. Kapel. hos den ædle H. Anker i

Ringsaker, hos hvem han forblev til dennes Død 1798, blev 1799 pers. Kap. paa Kongsberg, hvor han benyttede Tiden til at studere Mineralogi under Esmark. 1800 resid. Kapellan til Toten hvor han i 3 Aar uden Godtgjørelse forestod et Skolelærer-Seminarium og modtog derfor sin Konges Bevidnelse af hans Tilfredshed og udnævntes 1811 til Ridder af Dannebrog. 1812 Sognepræst til Størdalen. 1814 Medlem af Rigsforsamlingen fra N. T.hjems Amt, 1825 geistl. Medlem af Nordstjernen og modtog af Kongen, ved dennes Nærværelse i Trondhjem 1835, den svenske Medaille for Medborgerlig Fortjenester. Samme Aar Sognepræst til Gran paa Hadeland, hvor han døde 6/3 1847. Gift med Fredrikke Sophie, Datter af sidste Lagmand paa Oplandene Johan Fredr. Schaxebe. 1811 Medlem af V. S.

PEDER LORENTS HERSLEB,

fød i Stods Præstegjeld 1718, dep. fra T.hjems Skole 1734, blev Skibspræst 1743, 1744 Præst i Sjælland og endelig 1768 forflyttet til Frue Menighed i T.hjem, hvor han døde 1769.

BENDIX STØREN,

fød 1760, var først Militair, tog Attestats med Non i 1785, 1795 Præst til Hospitalet i Trondhjem, 1815 Sognepræst til Frue Kirke. Entlediget 1840, død 1846. Dep. fra T.hjems Skole 1783. Var som Prædikant saare lidet anseet. Boede i egen Gaard i Søndre Gade ligeoverfor Addr. Kont. Trykkeri. Gaarden nedbrændte 2den Juledag 1813.

CHRISTIAN SCHNITLER,

fød 1732 i Trondhjem, 1761 pers. Kapel. til Vor Frue Kirke, deponerede fra T.hjems Skole 1751. Død i Januar 1772, nedsat i Domkirkens Ligkjelder.

En anden Præst, Peter Schnitler sees her at være død i Dec. 1795, nedsat i Frue Kirkes Ligkjelder.

FALCH ANDREAS WIDERØE,

fød 1783, blev 1809 pers. Kapel. hos Lr. Schavland, samt Lærer ved Realskolen indtil 1813, da han forflyttedes til Selbo. Sees

dog at have prædiken her i Byen i Begyndelsen af 1814. Gift 1812. Døde som Provst og Sognepræst til Størdalen 1847 Medl. af V. Selskab 1811.

SOGNEPRÆST ELIAS HELTBERG

færdedes ogsaa i sin Tid her i Trondhjem, og optages her: Født 1769, Student fra T.hjems Skole 1789, theol. Kand. 1793; var i to Aar Amnuensis hos Biskop Schønheyder blev 1794 Lærer ved T.hjems Realskole, 1800 Sognepræst til Bjørnøer, 1809 til Tinn, 1821 Sognepr. til Stange, døde 1840.

DR. OLE IRGENS,

født i Surendalen 24. Januar 1724, var 1748 pers. Kapellan hos Faderen, Sognepr. i Surendalen, 1756 Skibspræst paa Flaaden der bl. fl. Steder besøgte Marocco med Kongl. Fordringer. 1760 Sognepræst til Faaberg; 1773 Magister og Sognepr. til Domkirken i Trondhjem og Stiftsprovst efter Svigerfaderen Biskop Bang og endelig 1779 Biskop i Bergen. Døde, i de sidste 5 Aar blind, i sit 80 Aar, den 15de Octbr. 1803. Vicepræs for V. S. i T.hjem 1773—80.

Udgav adskillige relig. Skrifter og holdt lærde Taler i V. S. paa Kongens Geburtsdag hver 29de Januar. Gift 1761 med Biskop Bangs Datter, Christiane, betydelig yngre end Irgens. Men dette Ægteskab var ikke lykkeligt (Daae 201). I. C. Berg har noteret, at Biskop Bangs Datter, Christiane, mod sin Villie maatte ægte Irgens. Ifølge en L. Daae meddelt Tradition, skal hun, før hun blev tvungen til at ægte Irgens, have været forlovet med Dr. Chr. Fr. Hagerup, og vist er det, at disse tvende Mænd, siden ogsaa Konkurrenter til Bergens Bispestol, stedse synes at have skyet hinanden.

AAGE SCHAVLAND,

født 17. Febr. 1726, Sognepr. til Frue Kirke 1766. Var Søn af Ole Sch., Capitain, kom 1742 i Trondhjems Skole under Rektor Dass, dimit. 1744, Kand. 1746. Blev derpaa Informator hos Justitsraad Hveding i Trondhjem indtil 1750 da han blev bekikket til Lærer for Finlierne i Snaasen. 1751 Confirmeret til Kapellan

pro persona hos Sognepr. i Stadsbygden, Mikal Stub, efter hvis Død (1758) han drog ned til Kjøbenhavn for at solisitere, blev 1760 beskikket til Feldtpræst i Jylland; 1763 Sognepr. til Ørlandet og 1766 Sognepræst til Frue Kirke i Trondhjem. Samme Aar Medlem af V. S. Døde ugift 6/2 1768. v. Willes Mindetale.

Vi have endnu en Aage Schavland, født 1806, tog Embedsexamen 1829, samme Aar pers. Kapellan i Strand, 1834 Sognepræst i Søndmøre, 1844 Do. til Herø, og endelig forflyttet 1861 som res. Kapellan til Domkirken i Trondhjem, Storthingsmand for Romsdals Amt 1848, 51, 57, 58, og for T.hjems By 1865, 66, 68, 69. Død 1876.

LORENTS SCHAVLAND,

født 1765 i Stod af Bønderforældre, dep. fra Trondhjems Skole 1785, blev 1794 resid. Kap. til Frue Kirke, 1808 Sognepræst sammesteds. Gift med Helene Bolette Kock (død 1831) Udgav: Efterretninger om den borgerlige Realskole i Trondhjem 1805. Var fra 1804 Sekretær i V. S. da han paa Anmodning fratraadte denne Bestilling 1807. Døde i Septbr. 1814.

JOHAN GARMANN,

er født i Talvig 1780, blev Student fra T.hjems Skole 1797, theol. Kand. 1801, var derpaa i 5 Aar Lærer ved T.hjems Realskole og 1½ Aar ved Kathedralskolen, blev i 1806 resid. Kapellan til Ørkedalen og 1814 Sognepr. til Bynesset. 1811 Medlem af V. S. Storthingsmand fra Søndre T.hjems Amt 1814 og 15, men døde (4/2 1815) i Xania uden at have tiltraadt sin Funktion. Pavels siger: «Et virkeligt beklageligt Dødsfald. Præsten Garmann var en brav Mand, og trods den manglende Doctortittel, bekjendt for mere Forstand og sund Sands maaske endog Erudition end hans graduerede Broder her i Byen. Udgav: Efterretninger om Ørkedalen.

I Domkirkens Vægeprotokol over Døde staar anført en Præst Garmann som afgaaet ved Døden i Feb. 1815. Det skulde saaledes se ud til, at hans Liig er ført her op fra Christiania. Sees at ligge begravet i Carsten Wensells Gravsted lige ved Kongsgaarden. Var gift med Magdalena Elise Lehne.